

Jozef Jurko¹

Teologická fakulta Košice

EUCCHARISTIA – HOSTINA LÁSKY V PRÍPRAVE NA BARÁNKOVU HOSTINU

Medzinárodný eucharistický kongres v roku 2020, už 52. v poradí a uskutoční sa v týždni od 13. do 20. septembra 2020 v Budapešti, má motto: „**V tebe sú všetky moje pramene**“ (Ž 87, 7). Pri tejto príležitosti sa zamyslíme nad darom Eucharistie, ktorá je hostinou lásky v príprave na večnú Baránkovu hostinu.

Jeho priateľovi umierala adoptívna dcéra. Zomierala na anorexiu. Neprijala samu seba a svoj vzhľad a naučila sa neprijímať jedlo. Teraz už jej telo jedlo prijímať nevie a ona zomiera na ISKe hladom. Môj dom, môj hlad. V každej rodine sa jej členovia stretávajú so starosťami a ťažkosťami. Kresťanské rodiny nevnímajú. Aj na nich číhajú za rohom rôzne nebezpečenstvá, ktorým je potrebné čeliť. Preto je nutné o nich hovoriť, písať a čítať. Správne informácie môžu prinášať tie správne riešenia. **Jedlo**. Prirodzené tak, ako vzduch, ktorý dýchame, voda, ktorú pijeme. Pre niekoho sa však stáva desivým strašiakom. Či už myšlienkou, čo všetko by chcel zjesť, alebo naopak, ako nezjesť vôbec nič. Porucha vzťahu k jedlu má najčastejšie dve podoby – mentálnu bulímiu a anorexiu. Obe sú skryté a obe môžu viesť k smrti. Ich počet v populácii stúpa a objavuje sa u stále mladších ročníkoch. Deti, ktoré trpia poruchou príjmu, bývajú väčšinou vystavené extrémnemu tlaku na výkon zo strany rodičov, alebo všeobecne panujú v rodine komplikované vzťahy. Je to proste choroba. Ako bolo povedané, na počiatku stojí kombinácia dlhodobých problémov

¹ prof. ThDr. Jozef Jurko, PhD. Teologická fakulta Košice Hlavná 89; 041 21 KOŠICE jurko@ktfke.sk

– rodina, dieťa si neverí, v škole sa tlačí na výkon a ešte ku všetkému nemá telo ako modelka alebo vrcholový športovec. Stačí potom iskra vo forme jednej poznámky o veľkom zadočku alebo záchrannom kolese na bruchu. Dievča prestane jesť a rýchlo chudne, za čo sa jej v kolektíve dostáva opakovane obdivu. Žijeme vo svete, kedy rôzne choroby a úrazy neraz obmedzia schopnosť človeka využívať zmysly.²

Kde možno nájsť kurz pre život večný? Školenie pre stretnutie s Bohom? Kurzy a školenia sú skoro na všetko. V bežnom živote: Chcete vodičský preukaz? Musíte do autoškoly. Chcete zvätať? Rýchlo do kurzu. Chcete vedieť zdobiť kvety? Použijete informačnú brožúru alebo choďte na kurz ikebany. Chcete schudnúť, pribrať vzácny prípad..., chcete ovládať esperanto, stepovať alebo sa stať odborníkom na varenie kávy? Na všetko sa nájde školenie ... A v cirkevnom prostredí je to podobné: Chcete byť pokrstený? Tak tu je zhruba ročná príprava. Chcete birmovanie? Tak to je potrebné na pol roka. Ak cirkevnú svadbu? Tak to bude najmenej trojmesačný kurz... áno, to všetko je možné, ale niečo tu chýba...

Je známa veta svätého Jána Mária Vianneya: „**Ukážem ti cestu do neba**“. Tú vetu si možno oživiť pri slávnosti Tela a Krvi nášho Pána, ale aj pri každej svätej omši: „Pod', ukážem ti cestu do neba“. Pýtal sa kedysi mládeži na strednej škole na hodine náboženstva, či sa dá nejako poistiť nebo. Dá sa poistiť dom, dá sa poistiť auto, máme poistený kostol, máme zdravotné a sociálne poistenie, ale dá sa nejak poistiť aj to, že prídem do neba, že neminiem cieľ? A prišli spolu na to, že áno, že sa skutočne dá poistiť naša večnosť s Ježišom. Avšak nie v reklamou odporúčaných poisťovniach. Tou našou cestou do neba a poisťovňou neba je práve Eucharistia – živý Ježiš vo svätej Hostii. On sám povedal: „Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň“. Kto je pripravený na sväté prijímanie, je pripravený na večnosť. Kto žije tak, aby stále Ježiša mohol prijímať vo svätej Hostii, ten je pripravený na večnosť. A naopak: Kto väčšinu času žije v hriechu a len tak občas sa vyspovedá a zase žije v hriechu, ten sa vydáva do veľkého nebezpečenstva, že v hriechu môže aj zomrieť. Svätý Peter vo svojom Prvom liste napísal: „Bud'te triezvi a bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral“ (1Pt 5,8). Teda diabol chce zničiť celú tvoju večnosť. Ale my vieme, ako sa proti nemu poistiť, ako sa poistiť, že k Bohu dôjdeme: Žiť tak a spovedať sa tak často, aby sme stále mohli ísť na sväté prijímanie. To je poisťovňa neba. To je cesta do neba. Na každom z nás záleží, či po nej pôjdeme...³

A nemusí byť guľatý... Tak prosté a pritom niekedy takmer nedosiahnuteľné. Tak zásadné, a pritom zabúdané – **jesť pravidelne a spoločne pri rodinnom stole**. Taká jednoduchá a prirodzená vec, ako spoločné jedlo pri jednom stole, dnes v mnohých rodinách stráca význam. Je nahradené akousi zjednodušenou verziou hotelov s bufetovým stolom. Kto príde, naberie si na tanier svoju porciu podľa ľubovôle a môže si vybrať aj miesto, kde jedlo zje. Väčšinou sám, pri stole s mobilom

² HRUŠKOVÁ, Martina. Můj dům, můj hlad. In Setkání měsíčník Biskupství českobudejovického 2019. <https://www.bcb.cz/casopisy/>.

³ INTERNETOVÁ STRÁNKA FARNOSTI.

v ruke alebo pri televízii. Väčšinou sa argumentuje, že každý má hlad v inú dobu, alebo že jednoducho niekto nie je ešte doma a podobne. Ale to je len výhovorka, ktorá svedčí o neochote alebo i lenivosti prispôbiť sa druhému.

Pritom sú to väčšinou večere, ktoré poskytujú rodine jedinečnú šancu stretnúť sa a geniálne spojiť príjemné s užitočným. Nehrá televízia ani rozhlas, nikto nemá v ruke mobilný telefón. Otvára sa priestor pre spoločné podelenie denných zážitkov, na odovzdávanie si dojmu spolupatričnosti, istoty, aj pocitu, že je pre mňa ten druhý dôležitý a chcem ho počúvať. „Na vlastné oči som videla rodičov, ktorí už pred dvoj, trojročné dieťa postavila na stôl tanier s jedlom a zároveň tablet s animovaným filmom, a to s argumentom, že inak sa nenaje. To je ukážková deformácia „prirodzenej fyziologickej potreby nasýtiť sa“, dodáva odborníčka Iveta Švecová. Pri spoločnom jedle nielen zdieľame zážitky; deti sa tiež učia neskákať si do reči, nechať druhého dohovoriť alebo sa rozdeliť o posledný kúsok báječnej pečienky. Zlepšuje sa schopnosť detí vyjadriť sa, komunikovať.

Rodičia však často ani nevedia, o čom sa s deťmi baviť alebo sa im jednoducho nechce. Zčať je dobré s ešte malými deťmi, ktoré sa radi prispôbia rituálom dospelých, ak ich navykáme od malička. Radi pomáhajú prestierať stôl, aranžovať prestieranie, príbory i obrúsky. Neskôr sa pridávajú aj k spoločnej príprave jedla. Ak ich rodičia do tejto práce nezapájajú, napríklad s argumentom, že sú na to ešte malé, robia veľkú chybu. Priložením ruky k spoločnému dielu sa rodina nielen utužuje, ale prirodzene sa zdokonaľuje zručnosť a pripravuje deti na budúci život. Ak by sme sa na spoločné jedlo chceli pozrieť v „tvrdých“ číslach, potom napríklad výsledky aktuálneho reprezentatívneho výskumu zadaného britskou vládou ukazujú, že 32 percent britských detí večeria na gauči a 34 percent priamo pred televíziou, 8 percent potom vo svojej izbe, najčastejšie pri počítači, tablete. Zdanlivo malé 1 percento detí jedia večeru cestou domov (z krúžku napríklad), kedy im rodičia kúpia niečo v rýchlom občerstvení a ony si to zjedia cestou v aute. Nie je dôvod predpokladať, že by tomu bolo u nás výrazne inak. A ďalším nezanedbateľným faktom je aj to, že deti vyrastajúce v rodinách, kde sa pravidelne spoločne stoluje, majú normálnu váhu bez sklonov k obezite.

Alebo aj výsledky dlhodobej štúdie americkej Kolumbijskej univerzity, respektíve jej Národného centra pre závislosti a zneužívanie návykových látok, ktoré uvádzajú, že teenageri, ktorí vyrastajú v rodinách, kde sa stoluje spoločne menej ako trikrát týždenne, dvaapokrát častejšie fajčia cigarety, trikrát častejšie marihuanu a dvaapokrát častejšie sa opíjajú alkoholom, než tí, ktorí vyrastajú v rodinách, kde sa pravidelne viac ako päťkrát týždenne spoločne stoluje. Nie sú to len večere, aj keď práve tie zohrávajú zásadnú úlohu počas pracovného týždňa. Soboty a nedele poskytujú priestor neuponáhľaným raňajkám a obedom, plným milej konverzácie a spolupatričnosti.⁴

⁴ HRUŠKOVÁ, Martina. A nemusí byť guľatý... In *Setkáníměsíčník Biskupství česko-budejovického* 2019. <https://www.bcb.cz/casopisy/>.

Slávnosti a hostiny. Slávnosti a hostiny sú v živote veľmi dôležité. Možno niekto pozdvihne obočie v nemom údive, prečo sa zaoberať niečím tak telesným a neduchovným. Ten dôvod bude rovnako prekvapivý, ako téma sama. Napodiv oslavy a hostiny sú témou veľmi duchovnou, priamo biblickou.

V oboch častiach Biblie – v Starom i Novom zákone – totiž nájdeme mnoho príkladov slávenia podľa Božích pokynov, kedy sám Boh navrhoval program – oslavovanie svojho mena, vďakyvzdávaním a obetou, potom hostina pre zúčastnených a tanec a veselím na záver a tiež príklady tých hostín, na ktorých Boh osobne telesne bol. Veď všetci, kto aspoň letmo poznajú biblické príbehy, vedia, že prvý zázrak Ježiš urobil práve na svadobnej hostine. Premenil vodu na víno, keď nebolo vína. Dokonca bolo oveľa lepšie víno, než predtým pili svadobčania. S učeníkmi sa tiež sláveniam a hostinám nevyhýbal, často býval hosťom, pri poslednej večeri prikázal opakovať symboly svojej smrti a zmluvy s ním v lámaní chleba a pití vína a nakoniec vlastne všetka naša radosť smeruje k jednej ohromnej slávnosti – k hostine Baránkovej. To bude navyše svadobná hostina a my si ani nedokážeme predstaviť, aká slávna bude.

Iste máte nejaké skúsenosti s hostinami a s hosťiteľmi. Ja mám dobré i zlé. Keď tak o tom premýšľame, dobre sa vždy cítime tam, kde nás mali radi. Niektorí hosťitelia a hosťiteľky majú špeciálnu schopnosť byť dobrými hosťiteľmi a hosťiteľkami. Privítajú vás tak, že cítite, že ste prijatí, a že aj keby ste poliali obrus, nadrobili na koberec, rozbili pohárik alebo nedojedli šalát, nič to nemení na tom, že ste prijatí a milovaní. Môžete sa spoľahnúť, že hosťiteľ vycíti vaše potreby a chute a ponúkne vám, načo máte chuť. Dobrý hosťiteľ sa vám osobne venuje, baví vás, hostí vás, dbá, aby vás to neunavovalo a aby ste sa vo všetkých smeroch cítili pohodlne, bezpečne a dobre sa bavili. Nezriedka vás obdaruje aj niečím, čo si môžete odniesť so sebou. Stalo sa dokonca a nie raz, že mi hosťitelia ponúkli, aby som si na pamiatku vybral čokoľvek, čo sa mi v ich dome zapáči. A keď som plný rozpakov ukázal na naozajstnú maličkosť, zasmiali sa a povedali, že sa musím učiť prijímať Božiu milosť už tu na zemi, a sami mu dali niečo, čo by som si neodvážil vybrať. Už tu na zemi sú skvelí hosťitelia. Ale čo potom tá nebeská hostina!

Naším hosťiteľom bude sám Boh. Náš nebeský Otec, Stvoriteľ celého vesmíru premýšľa zasadací poriadok, aby sme mali pri stole príjemných susedov, pripravuje jedálny lístok, hudbu a určite tiež nejaké darčeky. Chystá sa s každým z nás osobne pohovoriť a to si píšete, že to nebude formálny rozhovor o počasí! Veď nás celý život pozorne sleduje, vie všetko o našich záľubách, o našich úspechoch, o tom, čo nás teší, čo nám chutí, na čo sa radi pozeráme, čo je príjemné nášmu čuchu a sluchu. A keď budeme dojatím plakať, môže nás dojímať už len tá predstava, on sám osobne zotrie slzy z našich tvárí. Hrozne sa tešme!⁵

Hostina v biblickej sfére. Gesto, akým je jedenie a pitie, má vo všeobecnom povedomí profánnu a funkčný význam, ale v Starom zákone má rozmer náboženský

⁵ INTERNETOVÁ STRÁNKA. BLOG.

a symbolický. Biblický pohľad na človeka je celistvý, preto nemôže byť nič vyňaté z vplyvu Božej vôle. Náboženský význam pokrmu je treba vnímať v širšom kontexte zmluvy, ktorá určuje vzťah medzi Izraelom a Bohom. Pri uzatváraní zmluvy medzi Izraelom a Hospodínom sa rituálna hostina stáva potvrdzujúcim aktom, potvrdením zmluvných záväzkov. Zmluva poukazuje na stálosť vzťahu, ktorý Boh ustanovil s Izraelom v okamihu, keď ho vyslobodil z egyptského zajatia. Zmluva je založená na slobodnom rozhodnutí dvoch strán, sú stanovené povinnosti jednotlivých strán a tresty za porušenie záväzkov.

Následne je zabitá zvierka, obe strany sú postriekané krvou obetovaného zvieratá a nasleduje hostina, ktorá poukazuje na vzájomné spoločenstvo. Hostina zmluvy zaväzovala všetkých, aby sa jej zúčastnili a jedlo je znamením spoločenstva jednotlivých strán. Skrze spoločné jedlo sa tiež udeľovalo **odpustenie**: Dávid mu povedal: „Neboj sa, lebo ti veľmi chcem preukázať milosrdenstvo pre tvojho otca Jonatána. Vrátim ti všetky polia tvojho otca Šaula, ty však budeš vždy požívať pokrm pri mojom stole.“ (2 Sam 9,7). Jedlo je **znamením pohostinnosti**: „Potom ho uviedol do svojho domu a nakŕmil osly. Keď si umyli nohy, jedli a pili“ (Sdc 19,21). Spoločné stolovanie **poukazuje aj na priateľstvo**: „A on im dal nosiť z jedál, ktoré boli pred ním. Toho však, čo priniesli Benjamínovi, bolo päť ráz toľko ako toho, čo prinášali ostatným. A pili s ním, až mali dobrú náladu“ (Gn 43,34).

Vykonať nejaké zlo osobe, s ktorou sa stolovalo, bolo považované za vážny priestupok, taký človek bol hodný opovrhnutia, ako hovorí žalmista: „Dokonca i môj priateľ, ktorému som dôverovala ktorý jedával môj chlieb, zdvihol proti mne päť“ (Ž 41,10]. Spoločná hostina mala v biblickom svete silný sociálny význam, zdôrazňovala vzájomnú blízkosť a búrala medziľudské bariéry. Zmluva na Sinaji, uzavretá medzi Izraelom a Hospodínom, bola potvrdená hostinou – jedlo je pritom **ratifikáciou zmluvy**: „Potom Mojžiš, Áron, Nadab, Abiu a sedemdesiat starších z Izraela vystúpili hore a tu videli Izraelovho Boha. Pod jeho nohami bolo čosi ako plocha zo zažirových dlaždíc a lesklo sa to ako samo nebo. A on nevystrel ruku proti vyvoleným Izraelitom. Mohli hľadieť na Boha. Potom jedli a pili (z obetovaného)“ (Ex 24,9-11).

Mojžiš pred svojou smrťou prikazuje ľudu, aby po vstupe do zaslúbenej zeme rovnakým spôsobom ako na Sinaji obnovili zmluvu s Hospodínom: „z nekresaných a nehladených kameňov postavíš oltár Pánovi, svojmu Bohu, a na ňom prinesieš celostnú žertvu Pánovi, svojmu Bohu, obetuj pokojné obety a jedz tam a hosti sa pred Pánom, svojím Bohom“ (Dt 27,6-7). Hostina zmluvy s Bohom nie je podobná bežnému stolovaniu dvoch spriaznených strán, pretože Boh si nemôže sadnúť k stolu s človekom. Stáva sa však jeho spolu stolujúcim v tom zmysle, že človek Bohu obetuje pokrm, ktorý mu Boh daruje na znamenie svojej dobrej vôle. Takto sa vytvára medzi Bohom a človekom hlboký vzťah, ktorý ani ľudská nevernosť nemôže rozbiť.

Vzťah medzi Izraelom a Hospodínom je natoľko zásadný, že prestupuje všetky oblasti života vyvoleného národa. Jednou z týchto oblastí je prijímanie potravy, kde sú stanovené isté pravidlá. Starozákonné príkazy týkajúce sa jedla sú

predovšetkým dva: zákaz požívať krv zvierat a jesť mäso nečistých zvierat. Krv zvierat nesmeli jesť, pretože bola vnímaná ako oživujúca sila, ktorá sa mala obetovať Bohu, jedinému Pánovi života.

Jedlo a pitie malo nezastupiteľnú úlohu pri náboženských oslavách a sviatkoch v Izraeli. Veľké pútnické sviatky vychádzali z každoročných osláv roľníkov a pastierov v Kanaáne: na židovskú Veľkú noc, teda Pesach, sa jedol baránok a nekvasený chlieb, čo poukazovalo na počiatok žatvy a vyhánanie stád na pastvu; na židovské Turíce, teda Sviatky týždňov, sa oslavoval koniec žatvy; jesenný pútnický Sviatok stánkov bol oslavou vinobrania. Je pochopiteľné, že tieto židovské pútnické sviatky neboli len nejakou agrárnou slávnosťou, ale mali svoje historické a teologické opodstatnenie.

V živote Ježiša predstavuje jedlo dva základné teologické koncepty: veľmi často hovorí Ježiš o umení deliť sa o pokrm s chudákom – **je to výraz lásky**; ďalej potom Ježiš prijíma pozvanie k stolu od mnohých ľudí a využíva túto **príležitosť na hlásanie evanjelia**. Ježiš má rovnaký postoj k jedlu, aký bol obvyklý u každého Žida, dodržiaval stanovené predpisy. Kritizuje prehnanú obavu o jedlo: „Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst“ (Mt 4,4). Marta, ktorá mala starosti s prípravou pokrmov, nie je v tomto svojom postoji chválená, oproti tomu Mária, sediaci pri Kristových nohách, si vybrala lepší podiel. Pokrm je v evanjeliách vnímaný ako niečo, s čím sa treba deliť s núdznymi, zvlášť je to zrejme u Lukáša: „Kto má dvoje šiat, nech dá tomu, čo nemá nijaké, a kto má jedlo, nech urobí podobne!“ (Lk 3,11).

Vo vzťahu ku Kristovmu učeniu má pokrm zvláštny význam: Ježiš prijímal pozvanie k stolu do tej miery, že bol niektorými označovaný za žrúta a pijana: „Prišiel Syn človeka, je a pije, a hovoríte: »Hľa, pažravec a pijan, priateľ mýtnikov a hriešnikov!“ (Lk 7,34). Počas jedla vyslovil Kristus základné pravdy svojho učenia; na svadobnej hostine urobil prvý zázrak. Na hostine v dome colníka Zacheja hovorí Ježiš jednoznačne, prečo prišiel na tento svet a kto ho potrebuje: „Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo.“ (Lk 19,10). Pri hostine Ježiš odpúšťa hriechy žene, ktorá s vedomím svojej viny bozkávala jeho nohy. Celá táto udalosť začína slovami: „Ktorýsi farizej ho pozval, aby s ním jedol“ (Lk 7,36-50). Tiež po svojom vzkriesení sa Ježiš zjavuje svojim učeníkom a stoluje s nimi: „A keď tomu stále od veľkej radosti nemohli uveriť a len sa divili, povedal im: „Máte tu niečo na jedenie?“ Oni mu podali kúsok pečenej ryby. I vzal si a jedol pred nimi“ (Lk 24,41-43). Jedlo je znamením spoločenstva medzi Kristom a jeho učeníkmi. Toto spoločenstvo začalo počas jeho pozemského života a bude rásť v budúcnosti. Existuje hlboká spojitosť medzi spoločným stolovaním a evanjeliom: oboje poukazuje na zmierenie medzi ľuďmi, ktoré je dôsledkom a znakom zmierenia s Bohom.⁶

⁶ KOPEČEK, Pavel. Jídlo a pítí v Biblii. In <http://biblickedilo.cz/bible-v-liturgii/liturgicky-rok-b/jidlo-a-piti-v-bibli/>

Posledná večera nadobúda svoj pravý významu na pozadí eschatologického očakávania Izraela, na ktoré sa Ježiš mnohokrát odvolával. V slovách vyslovených nad chlebom a nad vínom je videný Kristus ako prostredník novej zmluvy. Sám seba dáva za pokrm, ktorý nás spája s Otcom. Chlieb, ktorý sa láme, a víno, ktoré sa vylieva, sú reálnymi symbolmi jeho smrti, krajný prejav Božej lásky k človeku. Ješť jeho telo a piť jeho krv poukazuje na maximálne spojenie, na to najhlbšie puto, ale aj na vzťah skutočnej lásky k Otcovi. Význam slov, ktoré Kristus predniesol nad chlebom a vínom pri Poslednej večeri, je pochopiteľný len vďaka udalostiam nasledujúcich dní: vďaka Kristovej smrti na kríži a vzkrieseniu. Obetou Ježišovou sa uskutočňuje úplné oslobodenie človeka, ktoré židovská Pascha zobrazuje. Skrze chlieb a víno sa kresťan učí vidieť v **každodennom jedle Boží dar**. Ten už dnes predznamenáva plnosť darov posledných dní, a preto sa máme deliť o náš bežný pokrm. Z tohto pohľadu prosba v modlitbe „Otčenáš“ – chlieb náš každodenný daj nám dnes – sa nemusí chápať len ako žiadosť o bežný chlieb, ale ako želanie už teraz zakúšať chlieb nebeský v okamihu slávenia Eucharistie, kde všetci sa delia o jeden spoločný chlieb.

Biblický svet zdôrazňuje význam pokrmu ako základnej ľudskej potreby. Vi-eru nemožno oddeliť od týchto ľudských existenčných potrieb, na čo poukazujú aj evanjeliá: „Poďte, požeňnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta. Lebo som bol hladný a dali ste mi ješť; bol som smädný a dali ste mi piť; bol som počestný a pritúlili ste ma;“ (Mt 25,34-35). Biblia tiež používa výrazy ješť a piť v prenesenom význame; hlad a smäd blahoslavených chudobných sa v Matúšovom evanjeliu stávajú impulzom pre hľadanie spravodlivosti: „Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení“ (Mt 5,6). Fyzický hlad a smäd v Jánovom evanjeliu je výrazom ľudskej túžby po ozajstnom pokrme a nápoji, ktorý môže dať len Kristus: „Ježiš im povedal: „Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť“ (Jn 6,35). Kristov smäd na kríži je výrazom túžby a očakávania, že človek odpovie svojou vierou na tento skutok Božej lásky.⁷

Pesachova večera – Seder. Je namieste formou otázok a odpovedí častí jedného rozhovoru o Veľkej noci priblížiť tieto sviatky ako hostinu: Prečo si Kristus pre Eucharistiu, ktorú nám tu zanechal, zvolil večeradlo, spoločné stolovanie? Udalosti umučenia a zmŕtvychvstania Pána Ježiša sa odohrávajú v kontexte jedného z najstarších židovských sviatkov nekvasených chlebov – Pesach (hebr. Pesach = preskočiť, Boh „preskočil“ izraelské domy, keď udrel na prvorodených). Ježiš slávil s učeníkmi pesachovu večeru Seder (poriadok) – rituálnu veľkonočnú hostinu, ktorú charakterizujú otázky: Prečo je táto noc odlišná od všetkých ostatných nocí? Základom Sedera je biblické nariadenie učiť deti o význame vyslobodenia židovského národa z egyptského otroctva: „V ten deň povieš svojmu synovi: »To sa

⁷ KOPEČEK, Pavel. Jídlo a píti v Biblii. In <http://biblickedilo.cz/bible-v-liturgii/liturgicky-rok-b/jidlo-a-piti-v-bibli/>

robi pre to, čo pre mňa urobil Pán, keď som vyšiel z Egypta“ (Ex 13,8). O hostine pri Pesach môžeme hovoriť ako o predobrazu, ktorý Kristus naplnil pri Poslednej večeri. Starozákonný ľud po nej vyšiel do zeme slobody. A tiež v Kristovi prichádza sloboda, nový život a budúcnosť človeka.

Keď sa povie stolovanie, sedíme my Európania dnes okolo stola. Ako vyzerala Posledná večera Pána v skutočnosti? Príprava hostiny nebola maličkosťou – na stole toho muselo byť nemálo: tri zakryté macesy (nekvasené chleby) predstavujúce tri zložky ľudu Izraela: kňaza, levitov a Izraelitov, pesachová Hagada – kniha zaznamenávajúca poriadok domácich bohoslužieb pri sederovej večeri, víno – dostatočné množstvo, aby každý účastník mohol vypiť predpísané štyri poháre, sederový tanier, pohár Kiduš, Eliášov pohár, slaná voda – pripomínajúce zázrak počas prechodu cez Červené more, ale tiež napr. charoset- zmes strúhaných jabĺk, orieškov, mandlí, škorice, zázvoru a červeného vína pripomínajúce materiál na tehly, ktoré museli vyrábať zotročení Izraeliti. Ďalej maror – horké byliny (napr. šalát, chren) pripomínajúci horkosť otroctva. Bejca – vajcia uvarené natvrdo, symbol nového života a tiež Izraela, ktorý je prirovnávaný ku žltku, ktorý nikdy celkom nesplynie s bielkom, rovnako ako Izrael nikdy nesplynul počas pobytu v Egypte s okolitými národmi. A samozrejme pripravený baránok.

V evanjeliách máme stručne naznačené niečo z obsahu židovského rituálu – Potom zaspievali chválospev a vyšli na Olivovú horu (Mt 26,30; Mk 14,26). Učeníci spievali s Ježišom „veľký Halel“ – žalmy 112-117.

Seder vyžaduje dodržanie poradia jednotlivých úkonov. Poriadok hostiny bol jasný a priamo nabitý symbolikou. Príkazy, ktoré sa museli splniť – konzumácia macesov – nekvasených chlebov, predčítanie Hagady a Halelu, vypitie štyroch pohárov, konzumácia maroru. V absolútnom zjednodušení môžeme povedať, že os tejto rodinnej bohoslužby tvorilo pitie kalichov. Tretí v poradí sa nazýval kalichom dobrorečenia – vid' 1 Kor 10,16: „Nie je kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele?“ Štvrtým pohárom sa vyjadrovala nádej v mesiánsku obnovu.

Ježiš s učeníkmi ležali na ležadlách, bol to obvyklý spôsob vtedajšieho „stolovania“. Preto aj tá trocha zvláštne zmienka, že Ján ležal Kristovi na prsiach.

Pri ležaní na ležadlách musela iste panovať uvoľnená atmosféra. Nie je to trochu v rozpore s tým, ako dnes prebieha svätá omša?

Myslím, že je zavádzajúce predstaviť si, že Ježiš s učeníkmi mali akúsi priateľskú party! Oni skutočne slávil – s vďačnosťou a úctou k Hospodínovi, svojim predkom... Krásna, vážna a zároveň hlboká a intímna chvíľa naplnená radosťou. Jánovo evanjelium zaznamenáva zvláštne „lekciu“ Pána Ježiša – umývanie nôh. Liturgický poriadok, ktorý kryštalizoval stáročia, by pre nás vôbec nemal byť záťažou. Je skôr otázkou a výzvou k hlbšiemu pochopeniu a k naozajstnej vnútornej účasti na tom, do akého slávenie nás liturgia pozýva.

Nemyslite si, že sa v kostole pri slávení Eucharistie trochu vytráca ona blízkosť Krista aj apoštolov navzájom?

My – Boží ľud – máme vytvárať spoločenstvo, v ktorom sú reálne, živé vzťahy a tiež zdieľanie života s Bohom. Eucharistia-vďakyvzdania je slúžená kňazom, ale pritom všetci majú podiel na Kristovom kňazstve a všetci majú vstupovať do prinášanej obete. Prinášať svoje obetné dary: radosti, úspechy, ale aj trápenie, slabosti, nedostatky, predkladať tiež svoje hriechy, aby aj v nás nastalo premenenie – práve skrze sprítomnenie Kristovej obete.

Liturgická reforma Druhého vatikánskeho koncilu chcela viac naznačiť, že do stredu nášho spoločenstva prichádza **živý Kristus v slove aj v Eucharistii** a že my všetci, ako zhromaždený Boží ľud, sme Kristovým telom. Liturgicky je celkom zaujímavým momentom, keď kadidlom kňaz incenzuje nielen kríž, obetný stôl, evanjeliár, slúžiacich kňazov, ale aj zhromaždený Boží ľud, ktorý je tam reálne Kristovým telom.

Prečo nám Kristus daroval túto sviatosť až pri poslednej večeri, až keď bol koniec? Prečo apoštolovnezaškolil trošku skôr?

Vhodná otázka na Pána Ježiša! Je to vrchol jeho činnosti, jeho verejného vystúpenia a posledná večera je úzko previazaná s jeho obeťou. Keď bol Ježiš ukrižovaný na Golgote, v rovnakú chvíľu sa zabíjali veľkonočné baránky v jeruzalemskom chráme. Sila Eucharistie pramení z jeho obete. Pri Eucharistii sa ocitáme pod krížom a zároveň vo večeradle. Nezabíjame znovu Krista, ale ocitáme sa v tom momente, aj keď je to pre nás ťažko pochopiteľné.

Mohli apoštolí v danú chvíľu tomu, čo Kristus urobil, rozumieť, alebo im došlo až neskôr, čo im daroval?

Neviem, ale asi to úplne nechápali. Nie, že by tam to tajomstvo nebolo prítomné celé, ale pre naše ľudské chápanie i prijatie je to ťažké. A rovnaké je to s nami, keď pristupujeme k týmto tajomstvám. Sme k nim pozvaní a záleží na našej otvorenosti, spolupráci s ponúkanou láskou a je na nás urobiť aspoň krôčik k hlbšiemu pochopeniu.

V sakristii býval nápis: „Slúž túto svätúomšu, akoby bola tvoja prvá, jediná a posledná“. Vystihuje to jedinečnosť okamihu.

Liturgia je vrcholom a zdrojom života Cirkvi. A teraz je otázka, či je to vrchol, keď nežijeme s ostatnými veriacimi spoločenstvo s Kristom – v chudobných a potrebných, v živom spoločenstve farnosti alebo keď kašleme na rodinu a blízky. Spomeňme na Ježišove kritériá posledného súdu, ako ich máme v Matúšovom evanjeliu.

Osobná, vnútorná modlitba nám otvára srdce pre prijatie darov, ktoré sú nám ponúkané vo sviatosti Eucharistie. Skrátka je niečo iné byť na omši vopred vnútorne a duchovne pripravený modlitbou a prečítaním si biblických textov, ktoré budú čítané, ako keď ide iba o jednu z radu povinností.⁸

⁸ MACHÁNE, Jiří. Je v tom bezbřehostJežíšovy lásky. 18.04.2014 In Katolickýtýdeník 16/2014 <http://www.katyd.cz/clanky/je-v-tom-bezbřehost-jezisovy-lasky.html>

V **Katechizme Katolíckej cirkvi** sa jasne hovorí: „Oltár, okolo ktorého je zhromaždená Cirkev pri slávení Eucharistie, predstavuje dve stránky toho istého tajomstva: **obetný oltár a Pánov stôl**, a to tým viac, že kresťanský oltár je symbolom samého Krista, ktorý je prítomný uprostred zhromaždenia svojich veriacich ako obeť prinášaná na naše zmierenie a zároveň ako nebeský pokrm, ktorý sa nám dáva. „Veď čo je Kristov oltár, ak nie obraz Kristovho tela?“ – pýta sa svätý Ambroz. A inde hovorí: „Oltár je obrazom [Kristovho] tela a Kristovo telo je na oltári.“ Liturgia vyjadruje túto jednotu obety a prijímania v mnohých modlitbách. Rímska cirkev sa napríklad vo svojej anafore modlí: „Pokorne ťa prosíme, všemohúci Bože, prikáž svojmu svätému anjelovi preniesť tieto dary na tvoj nebeský oltár, pred tvár tvojej božskej velebnosti, aby nás všetkých, ktorí máme účasť na tejto oltárnej obete a prijímeme presväté telo a krv tvojho Syna, naplnilo hojné nebeské požehnanie a milosť.“ (KKC 1383).

Jedlo má v Písme veľa významov, ale predovšetkým **jeznamením spoločenstva, ľudskej blízkosti a odpustenia**. Pri jedle človek nielen uspokojuje svoje životné potreby, ale odhaľuje aj svoj vnútorný svet, zjavuje svoje emócie. Ľudskú túžbu po uspokojení z jedla je však potrebné riadiť. Nech bolo Ježišovo posledné jedlo s jeho učeníkmi akéhokoľvek typu, je základom pre kresťanské slávenie Pánovej večere – Eucharistie. Posledná večera predstavuje na jednej strane ukončenie všetkých hostín v živote Ježiša z Nazaretu, zároveň však znamená nový začiatok. Anticipuje spoločenstvo učeníkov pri stole po jeho smrti a tiež hostiny na konci času v Božom kráľovstve. Ježišova večera je jednak posledná, zároveň však aj prvá. Pri Poslednej večeri predsedal hostine historický Ježiš, pri slávení Večere Pánovej ju „predsedá“ oslávený Kristus.

Most medzi telom, označujúcim večeru Pána, a telom, označujúcim spoločenstvo, je teda realizovaný skrze chlieb, ktorý ako eucharistický chlieb drží komunitu dohromady. Jednotiaci Kristov čin totiž pretvára nielen náš osobný život, ale aj život celej komunity. Je zaujímavé, že jeden chlieb ako obraz jednoty spoločenstva (1 Kor 10,17) je prítomný tiež v modlitbe nad chlebom v Didaché, jednom z najstarších prvokresťanských spisov, inak nazývanom aj „Učenie dvanástich apoštolov“: Práve ako boli odrobinky chleba roztrúsené po horách a zhromaždené stali sa jedným, tak bude zhromaždená tvoja Cirkev od koncov sveta do tvojho kráľovstva“.

Telo Kristovo je nielen Eucharistia, ale aj Cirkev. Dotýkame sa tu jedného z najhlbších tajomstiev ľudskej existencie, konkrétnej skutočnosti, že človek je osobou zároveň individuálnou, i spoločenskou. V Ježišovi Kristovi sa veriaci stáva tým viac sám sebou a tým viac zviazaný so svojimi blíznymi, čím dôvernejšie je spojený s Kristom. Ježiš Kristus prišiel, aby zdieľal náš ľudský osud so všetkým. A nielen kedysi v Judsku a Galilei. Aj dnes chce zdieľať a sprevádzať náš život, a preto sa nám dáva v Eucharistii.

Pán Ježiš sa tu na zemi často zúčastňoval hostín, často o nich hovoril – a celým svojím životom smeroval k hostine poslednej. Tajomstvo Eucharistie ustanovil ako tajomstvo svojej veľkej lásky a prítomnosti – **pre nás**. Stále nás na túto hostinu

pozýva a nám už 2000 rokov stále nejako nedochádza, aký veľký dar je vôbec skutočnosť, že sme na tú hostinu boli pozvaní... a že Pán nechce len našu prítomnosť na hostine, ale chce nás. Naše srdce. Moje srdce. Skutočne len na nás záleží, či budeme v živote len plniť prikázania – alebo sa necháme Pánom pozvať a vstúpime s Ním do hlbšieho vzťahu. Kde chcem byť na tej hostine ja? Blízko Ježišovmu srdcu?

Každá hostina v sebe nesie **množstvo emócií a zážitkov**. Skrze ňu sa oslavujú rôzne udalosti, vytvárajú a prehlbujú sa vzťahy, vyjadruje prijatie a pohostinnosť, upevňujú sa priateľstvá, preklenujú rôzne etapy života, vstupuje do spoločenstva. Koľkokrát v živote som počul hovoriť ľudí: „Ja nepotrebujem Cirkev, nepotrebujem kostol a nepotrebujem omšu... Boh je prítomný aj na iných miestach“. V tej chvíli zvyknem odpovedať slovami dnešného evanjelia: „Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život...“ Ježiš v nich ponúka jedinou cestu k plnosti života. Preto prijímame Eucharistiu nie preto, že sme dokonali; ale preto, že on v nej nás robí dokonalými. Hostina – Eucharistia – sa tak stáva pravým priestorom Božej prozreteľnosti i medziľudskej lásky.

„Preto sa Cirkev veľmi stará o to, aby veriaci v Krista neboli prítomní na tomto tajomstve viery akoby cudzí a nemí pozorovatelia, ale aby ho pomocou obradov a modlitieb dobre chápali, a tak sa na posvätnom úkone zúčastňovalivedome, nábožne a činne, poučili saslovom Božím, občerstvili pri stole Tela Pánovhoa vzdávali vďaky Bohu. A nech sa naučia prinášať nepoškvrnenú obeť nielen rukami kňaza, ale spolu s ním, a tak obetovať samých seba. Nech cez Krista deň čo deň prehlbujú svoju jednotu s Bohom a medzi sebou, aby bol napokon Boh všetko vo všetkých“ (SC 48).

Ide o hostinu. Prečo neprijímame pozvanie?

Páter JiříKodet spomenul svoju skúsenosť. Stretol kamaráta, bol to laik, ženatý, dve deti, a on hovorí: „... Na tvoju prednášku prideme, na omšu nie, pretože ani mňa ani môjho syna to v kostole nebaví. Som zvedavý, čo ty na to povieš!“ To by ešte šlo. Ale keď som tu vystupoval po schodoch na pódium, tak Pavel Semela hovorí: „To by ma fakt zaujímalo, čo robí Kodet, keď ho to v kostole nebaví“. Ale nielen to. Včera som pochopil, že tú prednášku mal mať niekto úplne iný. P. Michal Slavík mi povedal: „To je situácia, v ktorej ja som v živote nebol“. A ja mu hovorím: „No áno, nezabudni, že ty si celý život na omši Michala Slávika!“ Už z týchto niekoľkých historiek začíname tušiť, že ide hlavne o problém laikov, ale tak trochu aj nás kňazov. Rozdiel je v tom, že vy to môžete vyriešiť ako napríklad jedna pani. Sedela na omši a počúvala kázeň, ale zrazu si povedala: „Prepánajána, vari ja toto potrebujem?!“ A jednoducho odišla. Potom sa z toho vyznávala kňazovi a on na to: „Ja vás úplne chápem. Problém je v tom, že ja z omše odísť nemôžem.“

Takých rečí o tajomstve Eucharistie počujeme vo farnostiach, čítame knižky. Vieme, že ide o vrcholné tajomstvo našej viery. Prijímame Slovo Božie, ktoré má rozhorievať naše srdce... a ono nič. Dokonca mi ktosi povedal: „Otče, ale vy neviete, o čom je život laikov. Vy neviete, čo laik musí v kostole vydržať a vytrpieť...“ Ono to je niekedy skutočne náročné. Prečo? Samozrejme hrá úlohu ľudský faktor.

My vieme, že stredom liturgie nie som ani ja ani vy, ale ten Pán Boh, ktorý je niekde uprostred a ktorý to všetko zinscenoval a vedie nás k tomu. Môžeme povedať, že je to celá Najsvätejšia Trojica. To je síce hlavný aktér celého slávenia, ale s nimi naozaj nie je problém. Ani s Pánom Ježišom, ani s Duchom Svätým. My ale so slávením máme problém. My nerozumieme a nevieme sa otvoriť pre ich pôsobenie.⁹

Boh stvoril tento svet na hostinu. V raji ju zažívali v nesmiernej štedrosti a hojnosti. Neskôr sa príprava na hody lásky preniesla do každého pokrmu, ktorý mohol človek jesť. Zasytenie hladu, ba každé jedlo je určitou predprípravou na Eucharistiu, kde nás Boh sýti tým najlepším, čo má, svojím Synom, dokiaľ on nepríde v svojej sláve. Každé jedenie, každé stolovanie, každá hostina, každá opekačka, každý žúr, každá party, kde sa niečo oslavuje alebo len skromne požíva pokrm, je prípravou na živienie svojho hladu po Bohu. Eucharistia je pokrm, ktorý ak ho po náležitej príprave prijímame, po očistení nášho vnútra, tak nás disponuje k Baránkovej večnej hostine v Božom Kráľovstve.

Známy publicista a spirituálny teológ Anselm Grün sumarizuje účasť na hostine lásky – Eucharistii – týmito myšlienkami: Ježiš pri poslednej večeri, pri umývaní nôh a pri svojej smrti na kríži vryl úplne hlbokú stopu svojej lásky do tohto sveta. A v každej Eucharistii sa stopa tejto lásky pre nás zviditeľňuje. V Eucharistii ju však slávime aj preto, aby sme v tomto svete zanechali stopy svojej lásky. O Ježišovi sa hovorí: „Ježiš vstal od stola a vedomý si toho, že mu otec dal všetko do rúk a že od Boha vyšiel a ak Bohu odchádza, odložil vrchné rúcho, vzal ľanové plátno a opásal sa” (Jn 13,3-4) . Vtedy ešte ustanovuje znamenia svojej lásky. My vieme práve tak ako Ježiš, že sme od Boha vyšli a že sa opäť k Bohu vrátíme. Otázka je, aké znamenie lásky konáme. Eucharistia nie je len Ježišova hostina na rozlúčku, ale aj naša vlastná. Slávime pri nej Ježišovu smrť a jeho vzkriesenie a prejudikujeme v nej aj svoju vlastnú smrť a svoje vzkriesenie. Vyznávame, že aj my sme tu na zemi ako hostia. A tak je slávenie Eucharistie pre nás pozvaním, aby sme tvárou v tvár našej rozlúčke vedome žili a zanechali tak ľuďom znamenia svojej lásky, ktoré zostávajú.

Pokúste sa v najbližších dňoch sláviť Eucharistiu v tomto zmysle. Precíťte, čo to znamená, že vás Ježiš miluje až do krajnosti, že sa za vás vydáva, že sa vám dáva za pokrm a za nápoj. A uvažujte o tom, ako by ste mohli osvedčiť svoju lásku voči ľuďom, ktorú dostávate; tým ľuďom, ktorých dnes stretnete; ako by ste im radi ukázali, že ich milujete až do krajnosti, až do konca, že ich milujete bez výhrad, že vašim vlastným poslanstvom je láska; že láska je vašim posledným slovom, ktoré by ste im radi zanechali. Vo východnej cirkvi zvyčajne pristupujú ku svätému prijímaniu s rukami prekríženými na prsiach. Pokúste sa v najbližších dňoch meditovať s týmto gestom. Skrížte svoje ruky na prsiach a predstavte si, že vo vašom srdci prebýva Kristus so svojou láskou, s ktorou vás miluje až do krajnosti. V geste kríža ochraňujte Kristovu lásku vo svojom srdci ako to, čo je najvzácnejšie. Odovzdajte

⁹ KODET, Jiří. Internetová stránka autora. Když mne to v kostele nebaví I.-III. 2005.

sa tomuto gestu a predstavujte si pritom, že Kristova láska vo vás ako oheň preniká všetkým, všetko naplňa a svojou nehou zahrieva. Potom myslíte na tých ľuďí, ktorí vám ležia na srdci a predstavujte si, ako sa táto láska z vášho srdca prelieva aj na nich a oni tým nie sú chudobnejší, ale že v sebe pocítia novú vitalitu a hlboký vnútorný pokoj; buďte si istí tým, že Božia láska, chránená vo vašom srdci, stačí pre všetkých, s ktorými sa dnes stretnete.¹⁰

Účasť na hostine lásky, na Eucharistii, má presah aj v svojej obyčajnosti a rodinnom prostredí, kde sa môže konať príprava na večnú hostinu, Krista veľkonočného Baránka v tejto realite. Skúsenosť jednej matky v rodine: Keď som mala deväť rokov, prosila som staršie sestry, aby sme si otvorili detektívnu agentúru. Všetko som už naplánovala. Základňou pre naše akcie mal byť drevený domček, ktorý nám otec postavil na javore. Odtiaľ sme mali zasahovať, hľadať kľúč k tajomstvám a riešiť ich. Sestry ma upozornili na skutočnosť, ktorú som ja prehliadla: v našom okolí sa nikdy nestalo nič tajomné. To ma neodradilo, zriadila som si „kanceláriu“ a začala som ich špehovať. Celé týždne som ich sledovala, robila som si poznámky, ktoré vďaka môjmu otrasnému pravopisu boli tak ťažko rozlúštiteľné ako nejaký tajný kód. No v neskorú jeseň ma opustilo nadšenie, pretože všetko, čo moje sestry robili, bolo nesmierne nudné.

A nielen to: nechotne som uznala, že správne odhadli našich susedov. Nikto nezakopal ukradnuté diamanty v našom sade. Z tajomnej neznámej u susedov sa vykľula priateľka pani Millerovej z vidieka. A na našej farme nebola nijaká tajná chodba. Bola som detektívom bez záhady, ktorú by som mohla rozriešiť. Odložila som zápisník, zavesila ďalekohľad a ticho som sa zakrádala ... až do **Dňa vďakyvzdania**... V to ráno veľmi zavčasu ma niečo nutkalo, aby som po špičkách zišla dolu a tajne pozorovala mamu, ktorá už usilovne pracovala v kuchyni. Všetko, čo som v to ráno videla a neskôr večer zažila pri našej večeri Vďakyvzdania a čo sa zdalo byť všedné a obyčajné, bolo prípravou na eucharistickú hostinu. Poznávam, že v to Vďakyvzdanie boli v našom dome prítomné všetky prvky Eucharistie: **láska, sebaobetovanie, jednota, odpustenie, spoločenstvo, dary, uzdravovanie a požehnanie**. Jej pohyby boli dôverne známym rituálom okolo kuchynského pultu a sporáka, korenín, misiek a drevených varešiek. Svojím spôsobom doslova tancovala cez jednotlivé úkony, pričom jedným okom sledovala čas a druhým to, čo pripravovala. Bola vo svojom živle. V momente som vedela, že vyjdem zo svojho úkrytu a že mi dá ochutnať zo všetkého, čo tam nádherne rozvoniavalo. V tej chvíli mi stačilo poznanie, že je to moja mama. Je moja, aby som ju milovala, tak ako ja som jej; patríme jedna druhej. Zasiahla ma láska.

Občas sa mi to stáva pri slávení Eucharistie. Keď som pozorná a otvorená, vidím iba Ježiša. Je v oblátke a vo víne, v tvári kňaza a vo veriacich. A zase ma zasahuje láska a nedokážem odtrhnúť zrak od krásy, ktorá je predo mnou. Teraz

¹⁰ GRUN, Anselm. Exerciiepro všední den. KostelníVydří : Karmelitánskénakladatelství, 2019, s. 58.

som mamou ja, ktorá má vo sviatočné dopoludnie plno práce pri sporáku. Môj zmysel pre rodinu, ktorú nám Boh dáva, aby sme ju milovali a slúžili jej, sa prehľbil. V takýchto pozemských okamihoch, ktoré vytvárajú náš všedný život, môžeme vidieť Boha. Prinajmenšom v toto som uverila. Dar Eucharistie zaznieva vo všetkých našich jedlách, požehnanie jeho lásky sa zrkadlí v našom každodennom vzájomnom spojení. Nakoniec Ježiš používa všetky tieto „všednosti“ nášho života, aby prišiel k nám a zostal v nás. On však robí viac než to!

Každý deň vstáva skôr než ty a ja. Oblieka si pracovnú zásteru – nie spoločenskú – lebo my sme rodina. Vchádza do kuchyne a **zapaluje veľkú vyhňu svojho srdca**. Obetuje sa za nás – dáva seba, aby pripravil hostinu pre nás, chystá nám miesto pri stole a postáva pri dverách, očakávajúci náš príchod. Potom nás, svojich milovaných, uvádza do spoločenstva, zahŕňa nás jedlom, teplom, svetlom, uzdravením. Stôl je prestretý s nepredstaviteľnou štedrosťou, s teplým chlebom a sladkým vínom, a je tam on, Ježiš a víta nás doma.¹¹Samotná Eucharistia je posvätnou formou, ktorá pripravuje cestu k svadobnej hostine Baránka, na ktorej uvidíme Ježiša z tváre do tváre a kde bude Boh všetko vo všetkom.

EUCARIST – THE FEAST OF LOVE IN PREPARATION FOR THE FEAST OF THE LAMB

Abstract

At the beginning of salvation, the first people live in the abundance of the Paradise, like at the feast of God's goodness and love. That ended early, but since then people have celebrated every dining – food consummation – like a small feast connected to the Paradise. The biblical history refers to the phenomenon of eating food with someone as manifestation of friendship and favour. Jesus accepted invitations to feasts where unusual events unfolded and this escalated in the eating of the Last Supper. At this feast, he established the new and eternal covenant that would continue to be the feast of agapé, the feast of love. The apostles carried on doing it, as the Acts of the Apostles say, when they gathered to pray and break the bread. In the Church this is being done at every Mass, which is a feast in preparation for the eternal Feast of the Lamb in the Kingdom of God. A feast is at the beginning of human existence, in the biblical world, at the fullness of time when Jesus came, at every Mass and in the Apocalypse of St John as well. Every Eucharist is a remembrance, an update, but also a continuous feast, so we, being penetrated by Jesus, can take part in his eternal feast.

¹¹ CASERTOVÁ, S. Renee. Kuchynské stoly a oltáre. In Slovo medzi nami, časopis.Č. 11, roč. 6.11. 2005. In <https://www.smn.sk/index.php?cislo=0611&sekcia=clanky&smn=20051112.html>

EUCARISTIA – HOSTINA LÁSKY V PRÍPRAVE NA BARÁNKOVU HOSTINU

Abstrakt

Na začiatku dejín spásy sú prví ľudia v hojnosti raja, ako na hostine Božej dobroty a lásky. Skoro to skončilo, ale každé stolovanie, požívanie pokrmu človek prežíval ako malú hostinu spojenú s rajom. Biblické dejiny poukazujú na skutočnosť požívania pokrmu s niekým ako prejav priateľstva a priazne. Ježiš prijímal pozvanie na hostiny, kde sa diali zvláštne udalosti, ktoré vygradovali do požívania poslednej večere. Pri nej ustanovil novú a večnú zmluvu, ktorá ostáva ako hostina agapé, hostina lásky. Apoštoli v tom pokračovali, ako hovoria Skutky apoštolov, keď sa zhromažďovali na modlitbách a lámaní chleba. V Cirkvi to pokračuje v každej sv. omši, ktorá je hostinou v príprave na večnú Baránkovu hostinu v Božom kráľovstve. Hostina je na začiatku ľudskej existencie, v biblickom svete, v plnosti času s Ježišom, v každej sv. omši, a aj v Apokalypse sv. Jána. Každá Eucharistia je spomienkou, aktualizáciou, ale aj stálou hostinou, aby sme prenikaní Ježišom mohli byť účastní jeho večnej hostiny.

Keywords: Eucharist, agapé, feast, the feast of the Lamb, Mass

Kľúčové slova: Eucharistia, agapé, hostina, Baránkova hostina, sv. omša

Słowa kluczowe: Eucharystia, agape, uczta, uczta Baranka, Msza

BIBLIOGRAFIA

- CASERTO VÁ, S. Renee. Kuchynské stoly a oltáre. In Slovo medzi nami, časopis.Č. 11, roč. 6.11. 2005. In <https://www.smn.sk/index.php?cislo=0611&sekcia=clanky&smn=20051112.html>
- DRUHÝ Vatikánsky koncil: Dokumenty DVK II. (prekl. POLČIN, S. a zrevid. GAVENDA, M.) Trnava : SSV, 2008.
- GRÜN, Anselm. Exerciíciepro všední den. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2019.
- HRUŠKOVÁ, Martina. A nemusí byt' gul'atý... In Setkáníměsíčník Biskupství českobudejovického 2019. <https://www.bcb.cz/casopisy/>.
- HRUŠKOVÁ, Martina. Můj dům, můj hlad. In Setkáníměsíčník Biskupství českobudejovického 2019. <https://www.bcb.cz/casopisy/>.
- INTERNETOVÁ STRÁNKA FARNOSTI.
- INTERNETOVÁ STRÁNKA. BLOG.
- KATECHIZMUS KATOLÍCKEJ CÍRKVI. Trnava : SSV, 1998.
- KODET, Jiří. Internetová stránka autora. Když mne to v kostele nebaví I.-III. 2005.

-
- KOPEČEK, Pavel. Jídlo a pítí v Bibli. In <http://biblickedilo.cz/bible-v-liturgii/liturgicky-rok-b/jidlo-a-piti-v-bibli/>.
- MACHÁNE, Jiří. Je v tom bezbřehost Ježíšovy lásky. 18.04.2014 In Katolický týdeník 16/2014 <http://www.katyd.cz/clanky/je-v-tom-bezbrehost-jezisovy-lasky.html>.
- MACHÁNE, Jiří. Je v tom bezbřehost Ježíšovy lásky. 18.04.2014 In Katolický týdeník 16/2014 <http://www.katyd.cz/clanky/je-v-tom-bezbrehost-jezisovy-lasky.html>.
- SVĚTÉ PÍSMO, 1995. Trnava : SSV, 2002.